

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.411.002.05.2021

Pan
Dariusz Filianowicz
Powiatowy Lekarz Weterynarii
ul. Zwycięstwa 26B
15-959 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/21/002 – Wykonanie wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych w wyniku wybranych kontroli dotyczących zwalczania afrykańskiego pomoru świń w latach 2014-2020

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Białymstoku ul. Zwycięstwa 26B, 15-959 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Filianowicz, Powiatowy Lekarz Weterynarii od 1 lutego 2009 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku kontroli P/14/124 Skuteczność przyjętych procedur i podejmowanych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń oraz kontroli P/17/046 Realizacja programu bioasekuracji jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2015 r. do zakończenia czynności kontrolnych z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą, a także zdarzeń występujących do dnia zakończenia czynności kontrolnych
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	Dariusz Marszałek, główny specjalista kp., upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr KRR/31/2021 z 29 października 2021 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ² , mimo stwierdzonej nieprawidłowości, sposób realizacji przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wyniku kontroli nr P/14/124 „Skuteczność przyjętych procedur i podejmowanych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń” oraz kontroli nr P/17/046 „Realizacja programu bioasekuracji jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń”.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W sposób prawidłowy, zgodny z obowiązującymi przepisami, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Białymstoku przesyłał do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa protokoły kontroli w celu aktualizacji danych o podmiotach prowadzonych stada świń, nadzorował prawidłowe wypełnianie protokołów kontroli SPIWET-ASF oraz w przypadkach tego wymagających wyegzekwował od lekarzy weterynarii wskazywanie w świadectwach zdrowia numeru plomby weterynaryjnej nakładanej na środek transportu. Częstotliwość kontroli weterynaryjnych przeprowadzanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku była zgodna z wymogami programu mającymi na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Stwierdzona przez NIK nieprawidłowość, polegająca na nierealizowaniu w okresie 2015-2021 wniosków pokontrolnych dotyczących prowadzenia rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych³ oraz w załącznikach do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 kwietnia 2018 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁴, nie miała zasadniczego wpływu na działalność jednostki kontrolowanej. Prowadzony w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Białymstoku przedmiotowy rejestr podmiotów nadzorowanych został w trakcie kontroli uzupełniony o wymagane przepisami dane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja wniosków pokontrolnych oraz rzetelność informacji przekazanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku o podjętych lub planowanych działaniach w celu realizacji wniosków

1. Kontrola nr P/14/124

Opis stanu faktycznego

Wystąpienie pokontrolne skierowane do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku (dalej PLW) po kontroli nr P/14/124 „Skuteczność przyjętych procedur i podejmowanych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń”, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości zawierało następujące wnioski:

1. Uzupełnienie rejestru działalności nadzorowanej o dane dotyczące podmiotów utrzymujących świnię, w celu umieszczeniu ich na rynku lub produktów pochodzących z tych zwierząt albo od tych zwierząt.
2. Porównywanie danych o liczbie świń utrzymywanych w gospodarstwach ustalonych w trakcie przeprowadzonych kontroli z danymi zamieszczonymi w Systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (dalej SIRZ), a w przypadku ich niezgodności – przesyłanie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej ARiMR) wniosków o dokonanie korekt i protokołów z wykonanych czynności kontrolnych.
3. Rzetelne wypełnianie protokołów (w formie listy kontrolnej SPIWET) z kontroli gospodarstw trzody chlewnej.
4. Wyegzekwowanie od urzędowych lekarzy weterynarii wskazywania w świadectwach zdrowia numeru plomby weterynaryjnej nakładanej na środek transportu.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1421.

⁴ Dz.U. z 2018 r. poz.818; Poprzednio rozporządzenie Ministra RiRW z dnia 3 sierpnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1314 oraz rozporządzenie Ministra RiRW z dnia 24 stycznia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 128).

W odpowiedzi, PLW poinformował⁵, że przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym uwagi i wnioski zostały wdrożone w następujący sposób:

1. uzupełniono rejestr o dane dotyczące podmiotów utrzymujących trzodę chlewną w formie zgodnej z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2012 r.⁶ oraz o prowadzeniu rejestru w formie elektronicznej i bieżącym jego aktualizowaniu,
2. przesyłano na bieżąco do BP ARiMR wnioski o dokonanie korekt wraz z protokołami z wykonanych czynności kontrolnych,
3. szczegółowo sprawdzano pod względem merytorycznym każdy protokół z kontroli przez oddelegowanego do tego zadania pracownika Inspektoratu oraz wprowadzano protokoły SPIWET do systemu elektronicznego, dzięki czemu gromadzone dane miały być na bieżąco analizowane i przetwarzane,
4. zobowiązano urzędowych lekarzy weterynarii do wypełniania świadectw zdrowia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz pouczone ich o konieczności starannego sprawdzania informacji zawartych w świadectwach zdrowia ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli str. 6-7)

Deklarowane przez PLW w piśmie z dnia 9 stycznia 2015 r. działania mające na celu wykonanie tego wniosku pokontrolnego nie zostały w pełni zrealizowane. Powiatowy Lekarz Weterynarii zrealizował wnioski w zakresie prowadzenia rejestru w formie elektronicznej, przesyłania protokołów kontroli do BP ARiMR. W ramach powyższych wniosków pokontrolnych, pracownicy zespołu ds. zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych PIW, dokonywali sprawdzenia pod względem merytorycznym każdego protokołu z kontroli posiadaczy stad, urzędowi lekarze weterynarii zostali pouczeni o konieczności wypełniania świadectw zdrowia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz o starannym sprawdzaniu informacji zawartych w świadectwach zdrowia ze stanem faktycznym. W PIW nie prowadzono rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną zgodnie ze wszystkimi wymogami określonym w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych* (dalej uozz) oraz w załączniku do rozporządzenia w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, co potwierdziły m.in. ustalenia kontroli nr P/17/046 „Realizacja programu bioasekuracji jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń”. (Ustalenia dotyczące działań podjętych w celu realizacji wniosku nr 1 opisano poniżej).

(dowód: akta kontroli str.15-17, 24-33, 90-158)

W związku z powyższym, PLW w Białymstoku wyjaśnił m.in. że *„Rejestry prowadzone są w formie tabeli Excel z możliwością ewentualnej zmiany kolejności kolumn. Jednakże z powodu obiektywnego braku możliwości pozyskania danych, nie zawierają one wszystkich wymaganych informacji.”*

(dowód: akta kontroli str. 255)

---

⁵ Pismo nr IW-Z.0910.1.2015 z 9 stycznia 2015 r.

⁶ Dz. U. 2012 r. poz. 128

Wniosek nr 1

Opis stanu
faktycznego

W ocenie NIK wniosek został częściowo zrealizowany. W latach objętych kontrolą w PIW prowadzono zbiór danych, prowadzony w formie rejestru, który zawierał informacje o podmiotach prowadzących działalność nadzorowaną. Zbiór ten był uzupełniany i corocznie aktualizowany m.in. o dane z przeprowadzonych przez PLW kontroli. W trakcie kontroli wykonania wniosków pokontrolnych ustalono, że rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, nie zawierał wszystkich informacji o którym mowa w art. 11 ust. 2 uozz oraz § 2 oraz § 4 rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 25 kwietnia 2018 r., tj. przedmiotowy rejestr nie zawierał m.in. daty wpisu i wykreślenia z rejestru oraz informacji o miejscu prowadzonej działalności. Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia rejestr prowadzi się w układzie tabeli określonej przez załącznik do rozporządzenia z podaniem nazw odpowiednich kolumn. W załączniku zostały wskazane dane, które muszą przede wszystkim znaleźć się tabeli: 1) lp. 2) imię, nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, jeżeli numer taki został nadany, siedzibę i adres podmiotu 3) numer PESEL 4) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) jeśli został nadany; 5) weterynaryjny numer identyfikacyjny, jeżeli został nadany lub nr siedziby stada; 6) określenie rodzaju i zakresu prowadzonej działalności nadzorowanej; 7) informacje o decyzji, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3 lub ust. 3 ustawy, 8) miejsce prowadzenia działalności, 9) datę wpisu i wykreślenia z rejestru oraz 10) ewentualne uwagi. Rejestr powinien informację o okresie za jaki był prowadzony.

Nieprawidłowości w zakresie m.in. braku oraz datach wpisu i wykreślenia z rejestru zostały wskazane również w kontroli P/17/046 przeprowadzonej w 2017 r. przez NIK.

(dowód: akta kontroli str.25-26, 62-109)

W związku z powyższym, PLW w Białymstoku wyjaśnił, że „Rejestr podmiotów nadzorowanych w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Białymstoku od 2015 roku stanowił wykaz siedzib stad z SIRZ otrzymany z ARiMR, rejestr zawierał kolumny z numerem siedziby stada, z danymi właściciela – imię, nazwisko, z adresem prowadzenia działalności – miejscowość, ulica, lokal, posesja, kod pocztowy. W 2018 roku rejestr został uzupełniony o dodatkowe dane, kolumny: - położenie geograficzne z podaniem współrzędnych Systemu Informacji Geograficznej (GIS), - numer telefonu, - typ użytkowy gospodarstwa, - stan (aktywne/nieaktywne/zawieszane/wyrejestrowane).

Rejestry prowadzone w PIW w Białymstoku nie zawierają danych dotyczących daty wpisu/wykreślenia do/z rejestru z uwagi na brak zgłoszeń zamiaru prowadzenia/zakończenia działalności nadzorowanej polegającej na utrzymywaniu zwierząt gospodarskich, w celu umieszczania na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt”.

(dowód: akta kontroli str. 254-255)

Wniosek nr 2

Opis stanu
faktycznego

W ocenie NIK wniosek został zrealizowany. Prowadzony przez PLW rejestr podmiotów nadzorowanych stanowił odzwierciedlenie przekazywanych przez ARiMR danych podmiotów prowadzących stada aktywne (tzw. „stada pełne”). PLW wykazał, że w 2017 r. liczba podmiotów nadzorowanych wynosiła: w 2017 r. - 525, w 2018 r. - 311, w 2019 r. – 246, w 2020 r. – 212, a w 2021 r. 128 stad⁷. Liczba podmiotów prowadzących stada „pełne” oraz „puste” zgodnie z danymi ARiMR wynosiła odpowiednio w latach 2017-2021: 585, 426, 329, 237 oraz w 2021 r. – 198 stad. PLW

⁷ Dane według stanu na 1 października 2021 r.

w Białymstoku w okresie 2017-2021 przysyłał do BP ARiMR kilka razy w roku protokoły kontroli SPIWET⁸ wraz z pismem przewodnim, tj. PLW realizował przepis § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie wykonywania nadzoru w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt, współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz podmiotów prowadzących rejestry koniowatych, a także dokonywania zmian w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, rejestrach koniowatych i centralnej bazie danych⁹. Przedmiotowe kontrole były prowadzone w zakresie spełniania wymagań m.in. ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt¹⁰, poprawności prowadzonej dokumentacji oraz spełnienia wymagań w zakresie bioasekuracji, w tym poprawności podejmowanych nakazów i zakazów wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹¹ w z związku z możliwością wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF). Protokoły kontroli przekazywane były do BP ARiMR zgodnie z § 13 Porozumienia z dnia 13 lipca 2017 r. zawartego pomiędzy Prezesem ARiMR oraz Głównym Lekarzem Weterynarii (GLW), tj. w 2017 r. przekazano łącznie 260 protokołów, w 2018 r. 286 protokołów¹², w 2019 r. 287 protokołów¹³, w 2020 r. - 222 protokoły¹⁴ oraz w 2021 r. – 331 protokołów¹⁵. Na podstawie powyższych protokołów ARiMR dokonywał aktualizacji danych w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (SIRZ). Aktualne dane były przekazywane z BP ARiMR do PLW w Białymstoku corocznie pomiędzy 22 listopada a 14 grudnia danego roku. W wypadku ustalonych rozbieżności pomiędzy danymi o stadach świń i liczbie świń w tych stadach, PLW w Białymstoku nie korzystał z prawa do sporządzania wniosku o dokonanie stosownych korekt lub uzupełnień danych w ww. rejestrach.

(dowód: akta kontroli str. 26-32, 40-61, 110-158, 266)

W związku z nieprzesyłaniem wniosków o dokonanie korekty zapisów w rejestrach, Zastępca PLW w Białymstoku wyjaśniła, że „możliwość sporządzenia wniosku o dokonanie korekty występuje przy przeprowadzaniu kontroli wzajemnej zgodności. Kontrole takie są wykonywane przez jednego pracownika PIW w Białymstoku. Dokumentację z w/w kontroli stanowią raporty z kontroli wzajemnej zgodności - są to formularze udostępnione przez ARiMR, a dane z kontroli są wprowadzane na bieżąco do Platformy Aplikacyjnej ARiMR (...) ARiMR dokonuje aktualizacji stanu siedziby stada na podstawie informacji zawartych w protokole kontroli lub innych urzędowych dokumentach otrzymanych od powiatowego lekarza weterynarii. Dodatkowo Zastępca PLW wyjaśniła, że „(...) procedura aktualizacji stanu siedziby stada została uregulowana w zawartym pomiędzy podmiotami porozumieniem, którego celem było ustalenie zasad współpracy w zakresie realizacji zadań dotyczących identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich w celu prawidłowego funkcjonowania Systemu oraz uwzględniając fakt, że postanowienia porozumienia były wykonywane w postaci przekazywania protokołów kontroli, PLW w Białymstoku nie korzystał dodatkowo z możliwości uregulowanej w § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 grudnia 2016 r.”

(dowód: akta kontroli str. 255-256)

⁸ Skoordynowany Program Inspekcji Weterynaryjnej.

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 2136.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 1542.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, ze zm.).

¹² Pisma PLW: z 18 maja 2018 r., z 13 września 2018 r. oraz z 15 grudnia 2018 r.

¹³ Pisma PLW: z 14 maja 2019 r., z 23 sierpnia 2019 r. oraz z 4 grudnia 2019 r.

¹⁴ Pisma PLW: z 27 maja 2020 r. oraz z 27 lipca 2020 r.

¹⁵ Pisma PLW: z 8 stycznia 2021 r., z 22 czerwca 2021 r., z 28 lipca 2021 r. oraz 20 października 2021 r.

Wniosek nr 3

Opis stanu
faktycznego

W ocenie NIK wniosek został zrealizowany. Poddane badaniu protokoły kontroli (w formie listy kontrolnej SPIWET-ASF)¹⁶ były wypełniane w sposób prawidłowy, tj. zgodnie wymogami określonymi m.in. w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz w rozporządzeniu Ministra RiRW z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej¹⁷. Protokoły kontroli w części I zawierały odniesienia do zagadnień w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt, w tym zawierały informacje na temat zwierząt utrzymywanych w siedzibie stada, informacje na temat wymagań wynikających z ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, zawierały opis ewentualnych niezgodności, zastrzeżenia lub wyjaśnienia kontrolowanego, podpis kontrolowanego oraz kontrolującego lub informacje o odmowie podpisania protokołu kontroli. Część II protokołu kontroli zawierała informacje o spełnieniu wymagań w zakresie dokumentacji dotyczącej leczenia zwierząt, padłych świń, przestrzegania zakazu żywienia świń odpadami, przestrzegania wymogów w zakresie bioasekuracji oraz informacje na temat spełnienia wymagań w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w tym wypełniania przez posiadacza stada świń określonych przepisami nakazów i zakazów. Opisywane były również, w przypadkach tego wymagających, niezgodności oraz zastrzeżenia do protokołu. Pod częścią drugą protokołu były zamieszczane podpisy kontrolowanego i kontrolującego.

(dowód: akta kontroli str. 248)

Wniosek nr 4

Opis stanu
faktycznego

W ocenie NIK wniosek został zrealizowany. Zgodnie z art. 3 decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE oraz zgodnie z treścią § 7 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń¹⁸, świadectwo zdrowia powinno być zaopatrzone w numer plomby weterynaryjnej – jeżeli ma zostać nałożona na środek transportu. Środek transportu używany do przemieszczania świń jest plombowany przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce załadunku świń w przypadku przemieszczenia świń do miejsca położonego na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które znajduje się na obszarze wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji Komisji 2014/709/UE oraz w przypadku przemieszczania świń z gospodarstwa położonego na obszarze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który został wymieniony w części II załącznika do decyzji Komisji 2014/709/UE, poza ten obszar do miejsca położonego na obszarze objętym ograniczeniami albo obszarze zagrożenia (§ 4 ust. 2a oraz § 5 ust. 2 w zw. z ust. 4 pkt 2 ww. rozporządzenia).

¹⁶ Kontroli poddano 20 wybranych losowo list kontrolnych SPIWET za lata 2018-2021.

¹⁷ Dz.U. z 2010 r. poz. 344.

¹⁸ Dz. U. z 2015 r. poz. 711, rozporządzenie uchylone przez rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 1485).

Zastępca PLW w Białymstoku wyjaśniła: „w 2015 r. plomba na środek transportu była nakładana w gospodarstwach, w których były wydawane decyzje nakazujące ubój zwierząt zgodnie z Programem bioasekuracji. W 2016 roku powiat białostocki został włączony w tzw. strefę w paski i w związku z wyznaczeniem wskazanej strefy środka transportu trzody chlewnej zaopatrzone były w plombę weterynaryjną. (...) W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń nie znajduje się zapis dotyczący plomby weterynaryjnej”.

(dowód: akta kontroli str. 256-257)

Zbadane świadectwa zdrowia wystawione w 2021 r.¹⁹ przez urzędowych lekarzy weterynarii, ze względu na brak obowiązku plombowania środka transportu wynikającego z ww. przepisów, nie zawierały informacji o numerze plomby weterynaryjnej.

(dowód: akta kontroli str. 181-194)

2. Kontrola nr P/17/046

Wystąpienie pokontrolne skierowane do PLW w Białymstoku po kontroli nr P/17/046 „Realizacja programu bioasekuracji jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń”, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości zawierało następujące wnioski:

1. Prowadzenie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 2 uozz oraz w załączniku do rozporządzenia w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną,
2. Przeprowadzanie kontroli weterynaryjnych w zakresie wymaganym Programem mającym na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzeniem wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie i programem bioasekuracji.

(dowód: akta kontroli str. 5)

W odpowiedzi, PLW poinformował²⁰, że przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym uwagi i wnioski zostały wdrożone w następujący sposób:

1. uzupełniono rejestr podmiotów nadzorowanych o działalność opisaną w lit. n uozz, w zakresie danych posiadanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białymstoku, przy zastrzeżeniu, że brak jest możliwości uzupełnienia rejestru zgodnie z treścią załącznika do Rozporządzenia w zakresie wpisania daty wpisu i skreślenia z rejestru gospodarstw utrzymujących zwierzęta,
2. na bieżąco przeprowadzane kontrole (wymagany Programem) zarówno przez pracowników PIW w Białymstoku, jak również lekarzy weterynarii wolnej praktyki wyznaczonych do urzędowych czynności.

¹⁹ Do kontroli poddano dziesięć losowo wybranych świadectwa zdrowia.

²⁰ Pismo z 25 września 2017 r. nr PIW-Z.0910.2.2017.

Ponadto PLW poinformował NIK²¹ o tym, że corocznie otrzymuje spis gospodarstw utrzymujących świnie na terenie powiatu białostockiego od podmiotu prowadzącego rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz siedzib stad (ARiMR). Plik z powyższą formą danych załączano w postaci hiperłącza do rejestru podmiotów nadzorowanych. Ponadto wskazał na treść art. 5 ust. 1 pkt. 2 uozz, który stanowi, że rozpoczęcie działalności, a tym samym wpis do rejestru następuje po zgłoszeniu jej powiatowemu lekarzowi weterynarii. Poinformował także, że *„z uwagi na brak zgłoszeń zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej polegającej na utrzymywaniu zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, rejestr nie zawierał daty wpisu do rejestru oraz daty skreślenia z rejestru gospodarstw utrzymujących zwierzęta”*.

(dowód: akta kontroli str. 8-12)

Przekazane przez PLW informacje o realizacji wniosków nie były w pełni zgodne ze stanem faktycznym. PLW posiadał zbiór danych dotyczący podmiotów nadzorowanych, jednakże nie obejmował wszystkich, określonych przepisami prawa informacji, w tym dotyczących prowadzenia przez PLW rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną. NIK zwraca uwagę, że brak zgłoszeń do rejestru podmiotów utrzymujących stada świń nie może stanowić przesłanki negatywnej do prowadzenia przez PLW rejestru podmiotów nadzorowanych zgodnie z art. 11 ust. 2 uozz, tym bardziej, że działalność jest zgłaszana i rejestrowana w BP ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 26-28, 37-39, 90-109)

Wniosek nr 1

Opis stanu
faktycznego

W ocenie NIK wniosek nie został w pełni zrealizowany, tj. jak opisano w pkt 1 wystąpienia pokontrolnego, prowadzony przez PIW w Białymstoku zbiór danych w formie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną nie zawierał m.in. daty wpisu i wykreślenia z rejestru oraz informacji o miejscu prowadzonej działalności. Powyższe informacje zgodnie z art. 11 ust. 2 uozz oraz § 2 oraz § 4 rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 25 kwietnia 2018 r. powinny być umieszczone w rejestrze.

W trakcie kontroli NIK, został przedstawiony rejestr podmiotów nadzorowanych za 2021 r. uzupełniony o dane wymagane przepisami, w tym dane dotyczące miejsca prowadzenia działalności (siedziby stada). Jak wyjaśnił PLW od 2022 r. *„prowadzony rejestr, będzie odzwierciedlał dane wymagane przez załącznik do rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 25 kwietnia 2018 r., przy czym datę wpisu do rejestru będzie stanowiła data rozpoczęcia działalności (zarejestrowania siedziby stada) w ARiMR”*.

(dowód: akta kontroli str. 90-109, 254-255, 261-265)

W związku z nieuzupełnianiem danych w latach 2015-2021 w rejestrze prowadzonym w PIW w Białymstoku, Zastępca PLW wyjaśniła *„w latach 2015-2021 do PIW w Białymstoku nie wpłynął żaden wniosek o wpis/wykreślenie działalności nadzorowanej. W związku z powyższym nie były wydawane decyzje w przedmiocie wpisania/skreślenia podmiotów do/z rejestru podmiotów nadzorowanych, nie były nadawane weterynaryjne numery identyfikacyjne. (...)”*

(dowód: akta kontroli. str. 255)

²¹ Pismo z 18 lipca 2019 r. nr PIW-Z.0910.2.2017 (3).

Wniosek nr 2

Opis stanu faktycznego

W ocenie NIK wniosek został zrealizowany. Zgodnie z rejestrem podmiotów nadzorowanych prowadzonym przez PLW w 2017 r. przeprowadzono 518 kontroli, w 2018 r. przeprowadzono 240, w 2019 r. - 415 kontroli, w 2020 r. - 392 kontrole, a w 2021 r. - 210 kontroli. Sporządzane, przez wyznaczonych do wykonywania określonych czynności w ramach prac zleconych lekarzy weterynarii, protokoły kontroli (SPIWET-ASF) posiadały informację o przeprowadzanych badaniach klinicznych świń i pobieranych próbkach do badań laboratoryjnych. Poświadczenia o wykonanych kontrolach stanu zdrowia świń z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz przeprowadzonym badaniu klinicznym świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty, były wpisywane na świadectwach zdrowia zwierząt, tj. przedmiotowe poświadczenie znajdowało się na ok. 2500 świadectwach w 2017 r., ok. 2100 świadectwach w 2018 r., na ponad 1700 świadectwach w 2019 r., na ok. 1500 świadectwach w 2020 r. oraz na ponad 1200 świadectwach w 2021 r. Ponadto w latach 2017- 2021 prowadzone były przedubojowe badania kliniczne (od 162 do 470 rocznie). Kontrole stanu zdrowia świń były przeprowadzane przez PLW zgodnie z pkt. 3.2.2. załącznika do rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”²² (oraz rozporządzenia Ministra RiRW z 24 stycznia 2018 r. i rozporządzenia Ministra RiRW z 14 marca 2017 r.)²³ na obszarach zagrożenia oraz obszarach objętych ograniczeniami, powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach utrzymujących świnię przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Zgodnie z treścią pkt. 3.2. załącznika do rozporządzenia Ministra MiRW z dnia 12 lutego 2020 r.²⁴ takie kontrole powinny być przeprowadzane raz do roku.

(dowód: akta kontroli str. 37-39, 123-176, 257-258, 267-268)

Ustalona nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieprowadzeniu rejestru podmiotów nadzorowanych zgodnie z art. 11 ust. 2 uozz oraz § 2 oraz § 4 rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 25 kwietnia 2018 r. Przedmiotowa nieprawidłowość została opisana powyżej w pkt. 1 (wniosek nr 1) oraz w pkt. 2 (wniosek nr 2) wystąpienia pokontrolnego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o prowadzenie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 2 uozz oraz załącznika do rozporządzenia w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 598.

²³ Dz.U z 2018 r. poz. 316 oraz Dz.U z 2017 r. poz. 625.

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 290.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia   grudnia 2021 r.

Kontroler
Dariusz Marszałek
główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

.....
Podpis

.....
Podpis